

Haagen Ringnes

«Historikeren»

Haagen Ringnes

20. MAJ 1981

«Solkorsets tegn»

Det er innlegg i «Hamar Arbeiderblad» den 18. mars som får meg til å skrive denne artikkelen. Likeledes innleggene fra «På sparket» torsdag 19. mars.

Hvordan kan disse herrer være så sikre på at vi frontkjempere måtte vite om jødeutryddelsen?

Jeg var ute i fronthjelset i over 2 1/2 år på tre forskjellige fronter, Balkan, Leningrad og i Karelien i Finland. Tenk vi meldte oss frivillig til dette helvete for å forråde vårt land, først da den som kan.

At vi fikk ideologisk undervisning benekter jeg ikke, særlig vi som var frivillige i Waffen SS, men jødeutryddelsen hørte vi ikke noe om.

Jeg kommer fra et arbeider/kommunistisk miljø og brukte ca. 1 år fra 9. april 1940, før jeg fant hva jeg ville.

Kommunismen hadde jeg vel hatt i vranggruppen siden 1937/38. Vår med i AUF på den tiden. Når så vinterkrigen kom ble Internasjonalen forbudt å synges. Hvorfor? I dag går den for full igjen. Jeg mørde meg til den krigen også, men på grunn av min unge alder kom jeg ikke ut. Jeg kunne ikke og kan fortsatt ikke forstå at det bare en til to år etter skulle være straffbart å bekjempe kommunismen. Den står da ikke særlig høyt i kurs i dag heller.

At vi så en del fanger benekter jeg ikke, særlig da på forskjellige jetbanefasjonen i øst, såsom i Polen og nordøst-Tyskland. Jeg trodde og flere med meg at dette var russiske krigsfanger. Dem var det jo tusevis av.

At jeg ikke har truffet en eneste nordmann som skal ha deltatt som vakt eller liktrende i en koncentrasjonsleir er noe merkelig. Ikke at jeg behekter at det fantes leirer. Det vet vi jo i dag. Jeg tror jeg har lest mesteparten av litteraturen som er kommet ut etter krigen om fangeleirer og torturering. Likeledes har jeg sett de TV-programm som er sendt. Det er vanskelig å finne uttrykk for slike handlinger.

Så kommer noe jeg har tenkt mye på. Er det ingen av dem som dømmer (fordømmer) oss som har sett det siste programmet om «The Bomb», torsdag 19. mars? Jeg har ikke greid å oppspore noen kommentarer over dette programmet.

Jeg glemmer ikke det den ene da han fortalte om då hun møtte sin veninne med huden avfladd og sløpende etter seg, men det var vel som det skulle være, for det var jo den seirende part som slapp bomben. Hva er verst: Å bli gasset i hijel eller å av en «Hiroshima-bombe»? Ingen av oss levende kan vel si det.

Det skulle vel vært like stor rettsprosess over de ansvarlige for bombeu som Nürnbergprosessen. Men hvem skal straffe seierherren, for det er jo den som har rett?

Men til slutt: Dette er vel bare logn, løf vi frontkjempere er jo bare noen kjeltringer og løgnere. For meg hører det slik ut.

Så har jo filmen om «Ni liv» vært vist igjen. Hva kommer så fram i Dagsrevyen dagen etter? Jo, næstejæren er bare oppspinn. Det bør historikerne legge seg på minne.

Jeg hadde mine anelser då jeg så de slove tyskerne til og ned i SS-uniformer. Så dårlige til å skyte var de hok ikke.

Kaare Søberg

Jeg ble mer enn skuffet over det programmet som var kalt «Under solkorsets tegn» og som var laget av Haagen Ringnes, og som nylig ble vist i TV. Mine tanker gikk tilbake til salige Snorre, som i Sverre-sagaen skrev de bevingede ordene: «Kong Sverre sat her medan eg skreiv ned soga hans». Og jeg tenker også på Fridtjof Nansen som ble sett tørke bort en tare fra øyekroken, fordi han som regel kom i følelsmessig affekt når han kom inn på Quisling som var hans fremragende dsager i Russland, da det ikke var rene der sto on à berge et hav av mennesker fra sultdedden. I anse beskrev Quisling som en helstopt og fantastisk person som selv ikke skydde noen anstrengelser for å få frem mat og medisiner til folk som led nød. Forvrig en aksjon som Nansen selv mente hadde berget bortimot fire millioner mennesker fra den visse død.

I avisens Tidens Tegn fra den 11. oktober 1933, uttaler Nansens enke, fru Sigrun bla.: «... det vil sikkert interessere å høre hva Fridtjof Nansen mente om sin hjelper. Han har ofte uttalt sin glede over å ha en sådan mann til sin hjelp, en ypperlig administrator, —selvopprørende og hederlig. Hans ansikt lyste når han nevnte Quislings navn».

Mot Nansen, setter sa Haagen Ringnes opp en mann som Haakon Lie, nærmest som sitt sannhetsvitne. Jeg har sett Lie beskrevet som en politisk gyngehest, med en ekstrem trang til selvhevdelse og dyrkning av egne meningar. Også Einar Gerhardsen heile som kjent en ikke spesiell vurdering av personen Haakon Lie. Og denne personen far sta frem som guru som erklærer at Quisling i grunn ikke var noe annet enn en meget tvilsom person som hvem som helst kunne kjøpe. Og, de argumenter, som i sin tid ble klekket ut for å stanse Nasjonal Samling foran valget i 1936, kom påny frem. Partander som man greide å ramme bevegelsen med, etter at hele Norge var blitt forferdet over at NS hadde greid å samle godt over 30 000 mennesker på Youngstorvet. Forvrig en rekord til da. Mange mente da, at bevegelsen sto foran et gjennom-

kket ut for å stanse Nasjonal Samling foran valget i 1936, kom påny frem. Partander som man greide å ramme bevegelsen med, etter at hele Norge var blitt forferdet over at NS hadde greid å samle godt over 30 000 mennesker på Youngstorvet. Forvrig en rekord til da. Mange mente da, at bevegelsen sto foran et gjennom-